

PODOBE PRESTIŽA

Antične zgodbe v steklu po gemah iz zbirke
kneza Stanisława Poniatowskega (1754–1833)

Gradivo za novinarje
Narodna galerija
16. november 2017–11. februar 2018

Podobe prestiža

Geme so v **kamen vrezane podobe**. V antiki so jih navadno nosili na vrvički okoli vratu ali zapestja, pogosteje pa so bili vdelani v prstan, ker so služili kot pečatniki, nekatere geme pa so služile izključno za okras.

Zaradi **lepote, natančnosti izdelave, barvitih kamnov in raznovrstnih motivov** so geme vznemirjale Aleksandra Makedonskega, Julija Cezarja, Hadrijana, Lorenza Medičejskega, Rubensa in Goetheja. **Priljubljenost** teh v male ovale ujetih antičnih podob je bila **skozi zgodovino različna**. V renesansi, ko so nastajale prve zbirke gem, so antični primerki dosegli izjemno visoke cene. Vrednost nekaterih je večkratno presegala ceno najboljših slik Sandra Botticellija. V obdobju neoklasicizma, v času oživljanja antične kulture, so bile geme visoko cenjene predvsem med plemiči, učenjaki in zbiralci, medtem ko te drobne umetnine danes komaj poznamo.

Svetovno znano zbirko gem je v začetku 19. stoletja ustvaril poljski plemič, politik in diplomat **knez Stanisław Poniatowski** (1754–1833), nečak zadnjega poljskega kralja Stanislava II. Avgusta Poniatowskega. Geme so zanj izdelovali tedanji najboljši v Rimu delujoči umetniki – graverji gem, vendar jih je knez Poniatowski razglašal za antične originale.

V zasebni zbirki v Sloveniji je bilo odkritih 50 odlitkov v steklu po gemah iz zbirke Poniatowskega. Tokrat so prvič na ogled javnosti. Stekleni odlitki po gemah so zelo cenjeni, ker ohranjajo sijaj in prosojnost dragocenih kamnov. Razstavljene geme so kot ilustrirane enciklopedije antike, ki z mitološkimi zgodbami, s podobami bogov, boginj in junakov, s portreti znamenitih osebnosti, kot tudi s podobami živali in mitskih bitij ponujajo brezmejne interpretacije, razmišljanja in življenje v preteklost ali pa nudijo zgolj estetski užitek. V sebi združujejo popolnost slikarstva in kiparstva ter moč, lepoto in veličastnost antičnega sveta.

Dodatne informacije

Živa Rogelj | T: 01 24 15 416 | M: 051 321 658 | ziva_rogelj@ng-slo.si
Glavna pisarna | T: 01 24 15 400 | E: info@ng-slo.si

Spremljajte nas

#narodnagalerija #mojagalerija

Geme ločimo na *intaglie* in *kameje*. V *intaglie* je podoba vrezana v negativu (v vglobljenem reliefu). V antiki so jih navadno nosili na vrvi okoli vratu ali zapestja, pogosteje pa so bili vdelani v prstan, ker so služili kot pečatniki. Ko je lastnik z njimi pritisnil v pečatni vosek ali glino, se je v odtisu v pozitivu pojavil vrezani motiv, ki je nadomeščal podpis. *Kameje* pa imajo upodobitev vrezano v pozitivu (v dvignjenem reliefu) in so večinoma narejene iz barvno večplastnih kamnov, tako da je svetla podoba izstopala iz temnega ozadja ali obratno, služile pa so izključno za okras. Zbirko gem imenujemo *daktilioteka*.

Razstava *Podobe prestiža* bo **na ogled od 16. novembra 2017 do 11. februarja 2018.**

Odprtje razstave bo v sredo, 15. novembra, ob 19. uri. Razstavo bo odprl veleposlanik Republike Poljske v Republiki Sloveniji nj. eksc. g. Paweł Czerwiński.

Avtorica razstave je **dr. Alenka Simončič**, ki je opravila pionirsko delo - prepoznala je pomen zbirke, razvozlala številne motive in prispevala svoj delež v mednarodno zakladnico znanja o zbirkah gem in intagliev.

Pri raziskovanju gem smo sodelovali z Beazleyjevim arhivom, ki deluje na Inštitutu za raziskave antične umetnosti v okviru univerze v Oxfordu, ki hrani največjo zbirko antičnih motivov.

Ob razstavi, ki bo na ogled vsak dan, od 10. do 18. ure, ob četrtek do 20. ure, zaprto ob ponedeljkih, 25. decembra in 1. januarja, smo pripravili spremljevalni program.

Javna vodstva

ob nedeljah, ob 11.00

19. november

3. in 10. december

21. januar

11. februar

vodi dr. Alenka Simončič

Predavanja

ob četrtek, ob 18.00

11. januar: Cristoph Steidl Porenta, zlatar in srebrokovač

25. januar: Aleksandra Nestorović, Pokrajinski muzej Ptuj Ormož

8. februar: dr. Svetlana Slapšak

Delavnice za otroke in družine

ob četrtek, od 17.00 do 20.00

11. januar: Amuleti za celoletno srečo

1. februar: Izdelava pečatnikov

Ta veseli dan kulture

3. december, brezplačen vstop

Slovenski kulturni praznik

8. februar, brezplačen vstop

Vabljeni v galerijsko trgovino, kjer lahko izbirate **med darili, posebej izdelanimi ob razstavi, z motivi gem.**

Podobe Prestiža

Antične zgodbe v steklu po gemah iz zbirke kneza
Stanisława Poniatowskega (1754–1833)
Iz zasebne zbirke v Sloveniji

16. november 2017 – 11. februar 2018

Narodna galerija, Prešernova 24, Ljubljana

Razstava

avtorica razstave in vodja projekta: Alenka Simončič

strokovna sodelavca pri projektu: Christoph Steidl Porenta, Klemen Kordež

postavitev razstave: Katarina Štok Pretnar

izobraževalni program: Sandra Bratuša, Živa Rogelj, Tjaša Debeljak

organizacija in tehnična izvedba: Jože Raspet; RPS d.o.o.

razstavo je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

Katalog

izdala in založila: Narodna galerija, *zanjo:* Barbara Jaki

uredila: Alenka Simončič

predgovor: Barbara Jaki

avtorica besedil: Alenka Simončič

jezikovni pregled: Alenka Klemenc

ureditev literature: Nataša Ciber

oblikovanje in priprava za tisk: Katarina Štok Pretnar

fotografija: Janko Dermastja

obdelava slikovnega gradiva: Janko Dermastja, Katarina Štok Pretnar

tisk in naklada: Tiskarna Gorenjski tisk storitve d.o.o.; 300 izvodov

© Narodna galerija in avtorji, 2017

Priloženo slikovno gradivo

Ahil pred žaro s Patroklovim pepelom, po Giovanniju Calandrelliju (1784-1853)

Herakles pelje Alkestido iz podzemlja

Orfej, po Giovanniju Calandrelliju (1784-1853) Orpheus, after Giovanni

Zefir nosi Venero (Psihe?) na Ciper

Foto: Janko Dermastja, Narodna galerija